

Tilsynserklæring for skoleåret 2021/2022 for Oure Friskole:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 435006	Skolens navn: Oure Friskole
----------------------	--------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Carsten Oxenvad

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
20-09-2021	0-3, Frøene	Dansk	Humanistiske fag	Carsten Oxenvad
20-09-2021	7-9, Blomsterne	Tysk	Humanistiske fag	Carsten Oxenvad
20-09-2021	7-9, Blomsterne	Matematik	Naturfag	Carsten Oxenvad
23-02-2022	Frøene	Idræt	Praktiske/musiske fag	Carsten Oxenvad
23-02-2022	Frøene	Naturfag	Naturfag	Carsten Oxenvad
23-02-2022	Spierene	Engelsk	Humanistiske fag	Carsten Oxenvad
02-06-2022	Blomsterne	Håndværk og design	Praktiske/musiske fag	Carsten Oxenvad
09-06-2022	Hele skolen	Fællessamling og morgentur	Praktiske/musiske fag	Carsten Oxenvad
09-06-2022	Spierene	Natur og teknologi	Naturfag	Carsten Oxenvad
09-06-2022	Spierene	Idræt	Praktiske/musiske fag	Carsten Oxenvad

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

20. september

"Frøene" er samlæst 0'te til 3. klasse.

Der var kommet to nye elver i klassen og der blev brugt tid på at alle præsenterede sig. Dette var i sig selv en spændende proces, hvor der blev lagt vægt på at man så på den man talte til.

Herefter var der en runde med fortællinger fra weekenden. Dette gav et godt indtryk af såvel børnene og deres kommunikative evner og et indblik i forældrekredsen, som når en pige fortalte, at hun havde været med til arbejdsdage, om lørdagen hos spejderne og om søndagen på skolen.

De mindste arbejdede med bogstaver og lyde. "Kender i nogle dyr, der starter med E?" Da der kun kommer elefant og edderkop, prøver læreren med "Sådan en hest, med et horn i panden..." "Næsehorn" kommer det prompte fra en af drengene.

En mellemgruppe arbejdede med opgaver og man kunne se, at de var vant til at der blev undervist i forhold til den store aldersforskel.

En gruppe var med en støttelærer gået hen for at læse. En pige sad og læste om to ænder, der ikke kan svømme i dammen fordi der var en der havde "lagt glas på vandet". Da jeg spurgte hvad hun læste genfortalte hun historien om ænderne, der ikke kunne svømme fordi der var is på dammen.

Mellem 10 og 12 og 12 og 14 var jeg på besøg hos de ældste - Blomsterne . Først i Tysk og senere i Matematik.

I tysk arbejdede 7. klasse med opgaver i et andet lokale, men kom tilbage hen imod lektionens slutning. De var næsten alle blevet færdige med der opgave, som skulle bruges næste gang. 8. og 9. arbejdede med små dialoger der styrkede deres kommunikative kompetence. Jeg overhørte en samtale mellem to piger der var kommet i tvivl om et "Sie", der startede en sætning, og fandt ud af at vandrehjemmet i den foregående sætning var hunkøn.

I matematiktimen blev der arbejdet med multiplikation af brøker og læreren vekslede behændigt mellem regneregler og forståelse.

23. februar

Idræt med frøene. Mens drengene klæder om spiller pigerne stikbold - og omvendt. Jeg kunne ikke dy mig, og optog noget lyd fra dette, lyden af glade børn.

En pige kom over til mig og spurgte om jeg ville passe hendes (plastic)fugl, der end Skumfidus. Det vil jeg selvfølgelig gerne og kunne bagefter rose fuglen for at have siddet pænt og slet ikke pipet i timen.

Læreren, og dennes støttelærer, kommer, og der er straks ro. Der skal varmes op. Løbe rundt i salen, holde samme afstand, ikke råbe. Den store aldersforskel bliver tydelig når der skal løbes med høje knæløftninger eller sidelæns - især det sidste volder de mindste problemer.

De små led i fødderne skal varmes op. Mens man støtter på den ene fod, sættes tæerne i jorden på den anden og foden drejes og kører frem og tilbage. "Og skift fod" siger læreren, og en af de ældste drenge siger "Man kan da ikke skifte fod!" Nogle gange hører børn hvor vrøvlet det som voksne siger egentlig er. Lidt senere, bredstående stilling og 8-taller med hofterne mens overkroppen helst skal holdes i ro. Det er godt nok svært, men da læreren så siger: Tænk på, at du har en blyant i numsen og så skal tegne store 8-taller på gulvet." "Skift for" er et absurd billede - "Blyant i numsen" er konkret og gav ikke anledning til kommentarer - end ikke et fnis, som det ville have affødt i en 7. klasse.

En faldskærm kommer frem. Læreren instruerer og en pige siger: "Hvis der ikke er nok farver, så kan der være to, der holder i hver farve." Ja, jeg havde lige konstateret 16 felter og 26 elever.

Indledende øvelser hvor faldskærmen løftes og man sætter sig ind under den. Det er svært at koordinere og børnenes højder er ret forskellige. Løft ind under sænk. Det skal være præcis, hvis det skal lykkes.

Katte efter musen. Musen er under faldskærmen og katten ovenpå. Alle bevæger faldskærmen så katten ikke kan se hvor musen er. De små arme arbejder virkelig hårdt. Igen bemærker jeg hvorledes alderen spiller en stor rolle for den strategi som især musen har.

Har alle lyst til at være inde under en faldskærm der bevæges kraftigt? Hvis nej, så slipper du for at være mus. Nanna, hende hvis fugl jeg passede, er ikke så stor, hun vil kun være kat. Ingen kommentarer fra de andre børn. Rart at observere.

En pige, der er et hoved højere end de andre, har meldt sig ud af legen. hun ser lidt skræmt og betuttet ud. Jeg kom i tanke om, da jeg omkring 6. klasse skulle gå til dans og kom ind på et hold med nogle, der var mindst to år yngre - og kunne genkende situationen.

Den næste aktivitet, stafetløb med ærteposer (i første omgang på hovedet), prøver hun også at slippe uden om. men bliver snydt til at være med og skal løbe sidste tur. Hun er større og kan holde ærteposen på hovedet - og løber sejren hjem for holdet. De næst to minutter kunne hun ikke skjule sin glæde. Nogle dygtige lærere gav hende en god start på dagen.

Jeg fortsatte hos Frøene, der nu skulle have Naturfag.

Der blev arbejdet med Kroppen og Sundhed, helt konkret med vores kost. Først blev sidste lektions oplevelser repeteret. Børn bør spise 3-400 gram frugt/grønt om dagen. Hvad er forskellen på frugt og grønt? Det vidste de godt, og at 100 gram ca er et styk frugt eller grønt (hvis vi ikke taler om ærter eller hvidkålshoveder). Sidst havde de smagt på broccoli, rødbede, fennikel, squash, bladselleri, pastinak og jordskok. De havde vist fået oplevelser og erfaringer den dag.

<dagens emne var lidt mere teoretisk: Fisk. Børnene kendte mange fisk, heriblandt rødspætte og fiskefilet. Det gav så anledning til at kategorisere i fisk (men ikke havets pattedyr - og hvad er så forskellen? Nå, det vidste de) og retter tilberedt af fisk og skaldyr - en kategori som læreren ikke havde forudset, men som vi fik med uden de store problemer.

Torskerogn blev til samtale om æg og kyllinger, og i det hele taget blev det til sidst for meget teori for børnene. Timen sluttede med at der skulle tegnes fisk. ca. halvdelen af børnene gjorde sig umage med at tegne sild,

rødspætter og laks, mens drengene tegnede en standard-fisk.

Det havde sikkert været sjover at deltage i sidste uges smagning af grøntsager, selv om jeg også kan forestille mig et vist kaos der. :o)

Engelsk hos spirerne (mellemgruppen)

Der blev arbejdet i grupper på at beskrive scenerne i en film. Uden at jeg er helt klar over hvilken årgang de enkelte elever er på, så var der her større forskel på det faglige niveau. Jeg hørte nogle læse op af deres arbejde på engelsk. Det var på et meget højt niveau, mens andre ikke sagde noget på engelsk - i hvert fald ikke imens jeg var der.

Til gengæld fik jeg nogle af disse drenge til at fortælle om andre filmprojekter de havde arbejdet med. En pige, der blev forstyrret af drengenes "leg" med nogle plasticmønter, tog kassen og satte den væk.

Nu har jeg jo også gået i skole og er blevet irettesat af arbejdsomme piger, og selv om jeg ikke altid lavede det som læreren forventede, så har jeg jo alligevel fået noget med. Jeg håber derfor at få lov til at se deres filmprodukter, det skulle ikke undre mig om de føler et fælles ansvar for at levere et godt produkt.

2. juni

Håndværk og design med blomsterne (udskoling)

Ned i sløjdlokalet, der er ved at blive indrette til også at kunne håndtere bløde materialer.

Der arbejdes med designprocesser. Rammen er venter der tager på tur, hvad skal de have med og hvordan designes det? Der var lavet plancher og moodboards og flere produkter var halvfærdige. Spil, notesbog, tasker, skateboard, strandstol. Jeg havde en samtale med et par drenge, der prøvede at melde sig ud. De havde det vist lidt svært - men jeg fik da i et kort øjeblik tændt lys i den enes øjne.

Der blev arbejdet godt og eleverne var villige til at fortælle om deres projekter og gik gerne ind i samtaler om andre muligheder. Eksempelvis talte jeg med en pigegruppe, der var ved at designe et dobbeltsidet brætspil, designet efter sommerhusstemning og solnedgang. "Kunne man inkorporere spil om pligterne i sommerhuset?" Det grinte de af, men gennemførte det ikke.

En pige arbejdede med en notesbog, hun havde lavet papir og skulle nu til at samle bogen og lave omslag. Det kunne blive et rigtig fint produkt.

9. juni

I dag skal jeg nå de to områder, som er smuttet for mig, men jeg starter med fællessamling og morgentur. 9. klasse er til mundtlig engelsk, så dem må vi undvære. Vi synger "Jeg ved en lærkerede" der bliver spurgt, om der er nogen der vil sige noget. en af de mindste fortæller, at de har købt en ny bil, som man kan sove i. Man sover i bagagerummet og det er for stor til parkeringspladsen. Nogle af de store smilte, over at man skulle sove i

bagagerummet. De fik nok de samme indre billeder som jeg. Der bedes fadervor og så skal vi synge "Vi vil ha' voksne, der griner". "Er der nogen, der kan huske de fatter vi bruger i sangen?" Det var der. "Er der nogen, der vil her op og stå og lave dem, mens vi synger?" Tre af de små piger hopper op foran, men inden vi er færdige med sangen er de syv piger og en dreng. Her lærer vi at tage ordet, får mod til at stå frem - og her lærer vi at lytte og anerkende.

Efter morgensang er der en fælles gåtur. Spirene skal samle blade, de skal bruge i natur og teknologi bagefter. Jeg skal med i n/t, så jeg samler også blade, og sørger for at tage nogle lidt specielle: brændnælde, tidsel, humle, brombær, lavendel (der havde forvildet sig væk fra haverne), rynkerose ... , jeg håbede at få en samtale i gang om det jeg fandt, men det blev der nu ikke noget af, for en af pigerne havde fundet en stort grønt blad med røde dimser på. Lykken er opmærksomme elever! Vi taler først lidt om bladet, det er hjerteformet og som altid, når jeg står med et hjerteformet blad, hører jeg nr. 1 i Højskolesangbogen, hvor bækken snor sig "op under de grønne lunde". "Hvad er det? Er det sygt?" Jeg fortæller, at det hjerteformede blad er fra et lindetræ og at de små kapsler er galler, og skyldes et insekt, der har lagt sine æg på bladet. Senere viser en søgning på "lind + galle", at det er lindepunggalme, at den faktisk ikke er registreret i området før. Det skal pigen lige have at vide.

Hvordan skal jeg katalogisere morgensamlingen og turen? Alle tre fagområder bliver dækket.

Natur og Teknologi hos spirene.

Bladene var ikke, som jeg troede, til artsbestemmelse, de var til forsøg. Man havde været på naturskolen og erfaringerne derfra blev genopfrisket, lige som de forsøg man havde lavet. Hvad sker der først, når man sår et solsikkefrø. Først sættes der rod, og hus solsikken presses hele frøet med om, når kimbladene sættes. Det var der ikke meget tvivl om - når det først blev italesat.

Der skal arbejdes videre med fotosyntese, så bladene skal lægges i glas med vand, så man kan se om der dannes ilt. Hvad mon giver mest ilt - små blade, store blade, lyse blade eller mørke blade. Hvad er forresten varmest at have på lyse- eller mørke bukser? Hvorfor? Og hvad har det med bladene at gøre?

Idræt

Det sædvanlige problem med kun et omklædningsrum. Der arbejdes med atletik og i dag var det en for børn svær disciplin trespring. Første en video og så ud og øve. Der er stor aldersforskel, men de fleste fik vist rytmen ind i kroppen – og det er jo der vi må starte.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale,

dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

Jeg har ikke konsekvent skrevet i disse felter, da det meste vil fremgå af sammenfatningen.

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

7.1 Uddybning

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

9.1 Uddybning

10. Fører skolen til prøve i historie?

10.3 Uddybning

Hvis det bliver udtrykt.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

23. februar. Jeg havde et møde Rasmus Vincent, for at få talt om de forhold der spørges til på denne side. Jeg har været inde på skolen hjemmeside og der fundet siden "Det STORE hvorfor"

Her står:

"Det STORE hvorfor

Vi starter med HVORFOR og lader det forankre i vores fælles bevidsthed!

Vi tror nemlig på, at hvis man ved HVORFOR man er til, HVORFOR man skal gøre som man skal gøre og HVORFOR man skal lære, så er man meget mere modtagelig for hvad der må komme!

Vores børn og unge skal kunne gå ud i verden med sig selv forrest og tro på sig selv."

Det er let nok, at skrive noget på hjemmesiden, men hvordan kan man i praksis leve op til det?

Når man kommer på en skole som Oure Friskole, hvor man ikke kender børnene så må man lige stikke fingeren i jorden og prøve at mærke, hvad der foregår. Er der børn, der virker bange? Det er i hvert fald ikke hovedindtrykket. Hovedindtrykket er udadvendte børn – og så må man jo spørge om de er frække, friske, eller frisindede? Nok lidt af hvert, sådan som vi må forvente at børn er. Mit generelle indtryk er livsglade børn og unge. Og det er ikke det ringeste grundlag for at leve i et samfund med frihed og folkestyre.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

På det formelle plan er der elevråd. En pige i 7. har været formand, men har overladt det til en fra 9. Mere uformelt, men nok væsentligere for udvikling af en demokratisk kultur, hvor man taler i stedet for at slå - og hvor det at slås også kan være at slå med et flertal - er morgensamlingerne. Og så står døren til skolelederens kontor altid åben, med mindre der er et møde derinde. De åbne døre til lærerværelse og kontor, er et klart signal om ligeværdige og respekt.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

Man mødes ikke af forfatningen (Grundloven) som en skueværdi. Men den ligeværdighed man møder på skolen er nok også mere værd. FN's 17 verdensmål er en del af skolens undervisningsgrundlag.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Et omklædningsrum til idræt - og altså kønsopdelt omklædning. Og så hænder det, at skolelederen tager et møde med enten drengene eller, og som oftest, pigerne i en klasse, når der er problemer - men kønsopdelt undervisning? Nej, det findes ikke.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Jeg kunne også have skrevet Nej. Men det ville sende et forkert signal. Men jeg kan ikke se, at der arbejdes specifikt med at sikre kønsligestilling på skolen. Det ser ikke ud til at være nødvendigt.

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Det er uddybet ovenfor.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Proceduren er beskrevet i "Den lille Personalehåndbog". Den er virkelig lille - forbilledelig lille op præcis og er på et foldet A4-ark.

Denne har følgende overskrifter:

Dit daglige arbejde

Sygemeldning

Skærpet indberetningspligt (Der burde stå underretning, men det står der til gengæld i den sidste sætning: "Bemærk at en sådan underretning er personlig.")

Tavshedspligt

GPDR

Skolelederen beskrev samarbejdet med kommunens på det punkt. Eventuelle problemer med eleverne vendes ved et ugentlig møde og sikrer den åbne dør til kontoret at det altid er let at få talt om eventuelle problemer

Underretninger laves normalt af lærer og leder.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Fremgår tydeligt af "Den lille personalehåndbog" og så er skolen ikke større end at alt er synligt for alle, hvilket også er det indtryk jeg får gennem samtaler med lærerne.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Tilsynserklæring

Oure Friskole 2021 - 22

Det har været mit første år som tilsynsførende, og det har været spændende. Tre skoler har jeg været på, en stor, og to mindre, heriblandt Oure. Der løbes hurtigt på de små skoler, og der tænkes kreativt. Det har været nyt for mig, at komme så tæt ind på livet i små skoler. Der bliver kæmpet, næsten som man kan læse om i forbindelse med de første frie skolars oprettelse, og som jeg også oplevede, da jeg for nogle år siden var i Seoul og besøgte frie skoler der.

Det er blevet til fire tilsynsbesøg i Oure, hvor jeg har overværet undervisning på alle niveauer og i alle fagområder, og fundet, at undervisningen står mål med, hvad der almindeligvis kan forventes i folkeskolen, og at der på området frihed og folkestyre nok er et langt større fokus, end man kan forvente i en skole – et fokus, der den 6. juni gav følgende overskrift i Fyns Amts Avis: "De sidste ukrainere har forladt Oure Friskole: Nu venter flere blot på deres pas for at komme videre"

Og så kunne jeg ellers slutte her, men da min tilsynserklæring ikke bygger på empiriske undersøgelser, men på de tegn på læring, på faglig forståelse og demokratisk tilgang til samværet, som jeg har observeret, vil den længste del af min tilsynserklæring tage udgangspunkt i de noter, jeg har gjort mig under mine besøg på skolen, oplevelser med børn, der udfolder sig socialt og fagligt.

For at bevare overblikket starter jeg med mine noter fra de små og fortsætter op igennem skoleforløbet.

"Frøene" er samlæst 0'te til 3. klasse.

Der var den dag startet to nye elver i klassen, og der blev brugt tid på, at alle præsenterede sig. Dette var i sig selv en spændende proces, hvor der blandt andet blev lagt vægt på, at man så på den, man talte til.

Herefter var der en runde med fortællinger fra weekenden. Dette gav et godt indtryk af såvel børnene og deres kommunikative evner og et indblik i forældre kredsen, som når en pige fortalte, at hun havde været med til arbejdsdage, om lørdagen hos spejderne og om søndagen på skolen.

De mindste arbejdede med bogstaver og lyde. "Kender i nogle dyr, der starter med E?" Da der kun kommer elefant og edderkop, prøver læreren med "Sådan en hest, med et horn i panden..." "Næsehorn" kommer det prompte fra en af drengene.

En gruppe arbejdede med opgaver, og man kunne se, at de var vant til at der blev undervist i forhold til den store aldersforskel.

En anden gruppe var gået med støttelæreren hen for at læse. Et par piger sad og læste højt om to ænder, der ikke kunne svømme i dammen, fordi nogen havde "lagt glas på vandet". Da jeg spurgte hvad hun læste genfortalte hende, der læste højt historien om ænderne, der ikke kunne svømme, fordi der var is på dammen.

Idræt med frøene. Mens drengene klæder om spiller pigerne stikbold - og omvendt. Jeg kunne ikke dy mig, og optog noget lyd fra dette, lyden af glade børn.

Læreren, og dennes støttelærer, kommer, og der er straks ro. Der skal varmes op. Løbe rundt i salen, holde samme afstand, ikke råbe. Den store aldersforskel bliver tydelig når der skal holdes afstand, løbes med høje knæløftninger eller sidelæns - især det sidste volder de mindste problemer.

Så skal de små led i fødderne varmes op. Mens man støtter på den ene fod, sættes tæerne i jorden på den anden, og foden drejes og kører frem og tilbage. "Og skift fod" siger læreren, og en af de ældste drenge siger "Man kan da ikke skifte fod!" Nogle gange hører børn, hvor vrøvlet, det som voksne siger, egentlig er. Og lidt senere, bredstående stilling og 8-taller med hofterne mens overkroppen helst skal holdes i ro. Det er godt nok svært, men da læreren så siger: Tænk på, at du har en blyant i numsen og så skal tegne store 8-taller på gulvet". "Skift fod" er et absurd billede. "Blyant i numsen" er konkret og gav ikke anledning til kommentarer - end ikke et fnis, som det ville have affødt i en 7. klasse.

En faldskærm kommer frem. Læreren instruerer og en pige siger: "Hvis der ikke er nok farver, så kan der være to, der holder i hver farve." Ja, jeg havde lige konstateret 16 felter og 26 elever.

Indledende øvelser hvor faldskærmen løftes og man sætter sig ind under den. Det er svært at koordinere og børnenes højder er ret forskellige. Løft, ind under, sænk. Det skal være præcis, hvis det skal lykkes.

Så er det katten efter musen. Musen er under faldskærmen og katten ovenpå. Alle bevæger faldskærmen, så katten ikke kan se, hvor musen er. De små arme arbejder virkelig hårdt. Igen bemærker jeg, hvorledes alderen spiller en stor rolle for den strategi, som især musen har.

Har alle lyst til at være inde under en faldskærm, der bevæges kraftigt? Hvis nej, så slipper man for at være mus. En pige, der er ikke så stor, vil kun være kat. Ingen kommentarer fra de andre børn. Rart at observere.

En anden pige, der er et hoved højere end de andre, har meldt sig ud af legen. Hun ser lidt skræmt og betuttet ud. Jeg kom i tanke om, da jeg omkring 6. klasse skulle gå til dans og kom ind på et hold med nogle, der var mindst to år yngre - og kunne genkende situationen.

Den næste aktivitet, stafetløb med ærteposer (i første omgang på hovedet). Den høje pige prøver at slippe uden om, men bliver snydt til at være med, og skal løbe sidste tur. Hun er større, kan holde ærteposen på hovedet - og løber sejren hjem for holdet. De næste to minutter kunne hun ikke skjule sin glæde. Nogle dygtige lærere gav hende en god start på dagen.

Naturfag! Der blev arbejdet med "Kroppen og Sundhed", helt konkret med vores kost. Først blev sidste lektions

oplevelser repeteret. Børn bør spise 3-400 gram frugt/grønt om dagen. Hvad er forskellen på frugt og grønt? Det vidste de godt, og at 100 gram ca er et styk frugt eller grønt (hvis vi altså ikke taler om ærter eller hvidkålshoveder). Sidst havde de smagt på broccoli, rødbede, fennikel, squash, bladselleri, pastinak og jordskok. De havde vist fået oplevelser og erfaringer den dag.

Dagens emne var lidt mere teoretisk: Fisk! Børnene kendte mange fisk, heriblandt rødspætte og fiskefilet. Det gav så anledning til at kategorisere i fisk (men ikke havets pattedyr - som jo er noget andet) og retter tilberedt af fisk og skaldyr – en kategori som læreren ikke havde forudset, men som vi fik med uden de store problemer.

Torskerogn blev til samtale om æg og kyllinger, og i det hele taget blev det til sidst for meget teori for børnene. Timen sluttede med, at der skulle tegnes fisk. Cirka halvdelen af børnene gjorde sig umage med at tegne sild, rødspætter og laks, mens de fleste af drengene tegnede en standard-fisk.

Det havde sikkert været sjovere at deltage i sidste uges smagning af grøntsager, selv om jeg også kan forestille mig et vist kaos der. :o)

4. til 6. klasse - "Spirene"

Dagen starter med fællessamling og morgentur. Vi synger "Jeg ved en lærkerede" der bliver spurgt, om der er nogen der vil sige noget. En af de mindste fortæller, at de har købt en ny bil, som man kan sove i. Man sover i bagagerummet og den er for stor til parkeringspladsen. Nogle af de store smilte, over at man skulle sove i bagagerummet. De fik nok de samme indre billeder som jeg. Der bedes fadervor og så skal vi synge "Vi vil ha' voksne, der griner". "Er der nogen, der kan huske de fakter vi bruger i sangen?" Det var der, og de bliver inviteret til at komme op og stå foran forsamlingen for at styre bevægelserne. Tre af de små piger hopper op foran, men inden sangen er færdig er de syv piger og en dreng. Ved morgensaling lærer vi at tage ordet, og får mod til at stå frem, for her lærer vi også at lytte og anerkende.

Efter morgensang er der en fælles gåtur. Spirene skal samle blade, som de skal bruge i natur og teknologi bagefter. Jeg skal med i n/t, så jeg samler også blade, og sørger for at tage nogle lidt specielle: brændnælde, tidsel, humle, brombær, lavendel (der havde forvildet sig væk fra haverne), rynkerose ... , jeg håbede at få en samtale i gang om det jeg fandt, men det blev ikke til så meget, for en af pigerne havde fundet en stort grønt blad med røde dimser på. Lykken er opmærksomme elever! Vi taler først lidt om bladet, det er hjerteformet og som altid, når jeg står med et hjerteformet blad, hører jeg nr. 1 i Højskolesangbogen, hvor bækken snor sig "op under de grønne lunde". "Hvad er det?", spørger pigen, "er det sygt?" Jeg fortæller, at det hjerteformede blad er fra et lindetræ og at de små røde kapsler er galler, og skyldes et insekt, der har lagt sine æg på bladet. Jeg sniger mig til at lave en søgning på "lind + galle". Det er lindepunggalmiden der er på spil, og naturbasen har ikke registreret den i Oure før. Det fortæller jeg pigen, og kan mærke, at det pludselig er en naturvidenskabelig opdagelsesrejsende, jeg taler med.

Hvordan skal jeg katalogisere morgensamlingen og turen? Alle tre fagområder bliver dækket og meget mere. Alene det, at gå sammen i en stor flok er en læreproces, og det, at de store går ordentlig, smitter af hele vejen ned i skoleforløbet.

Natur og Teknologi hos spirene.

Bladene var ikke, som jeg troede, til artsbestemmelse, de var til forsøg. Eleverne havde været på naturskolen og

erfaringerne derfra blev genopfrisket, lige som de forsøg man havde lavet. "Hvad sker der først, når man sår et solsikkefrø?" Først sættes der rod, og så presses hele frøet med op, når kimbladene sættes. Det var der ikke meget tvivl om - når det først blev italesat.

Der skal arbejdes videre med fotosyntese, så bladene skal lægges i glas med vand, så man kan se, om der dannes små bobler af ilt. Hvad mon giver mest ilt - små blade, store blade, lyse blade eller mørke blade. Hvad er forresten varmest at have på lyse- eller mørke bukser? Hvorfor? Og hvad har det med bladenes iltproduktion at gøre?

Og endelig Idræt. Det sædvanlige problem med kun et omklædningsrum. Der arbejdes med atletik, og i dag var det en for børn teknisk svær disciplin: trespring. Første en video og så ud og øve. Der er stor aldersforskel, men de fleste fik vist rytmen ind i kroppen – og det er jo der, vi må starte.

Og så de store: "Blomsterne"

I tysk arbejdede 7. klasse med opgaver i et andet lokale, men kom tilbage hen imod lektionens slutning. De var næsten alle blevet færdige med den opgave, som skulle bruges næste gang. 8. og 9. arbejdede med små dialoger, der styrkede deres kommunikative kompetence. Jeg overhørte en samtale mellem to piger der ikke kunne forstå et "Sie", der indledte en sætning. Pludselig opdagede de, at vandrehjemmet i den foregående sætning var hunkøn. Problemet var løst og man kunne fornemme en vis stolthed over at have gennemskuet problemet.

I matematiktimen blev der arbejdet med multiplikation af brøker og læreren vekslede behændigt mellem regneregler og forståelse. Regnereglerne gør det muligt at løse de opgaver man får, og forståelsen gør matematiske færdigheder til noget, som man helt naturligt bruger i sin dagligdag.

Og så endelig håndværk og design. Ned i sløjdløkalet, der er ved at blive indrette til også at kunne håndtere bløde materialer.

Der arbejdes med designprocesser. Rammen er "Venner der tager på tur, hvad skal de have med og hvordan designes det?" Der var lavet plancher og moodboards og flere produkter var halvfærdige. Spil, notesbog, tasker, skateboard og strandstol fik jeg set. Jeg havde en samtale med et par drenge, der prøvede at melde sig ud. De havde det vist lidt svært - men jeg så da, i et kort øjeblik, lys i den enes øjne.

Der blev generelt arbejdet godt, og eleverne var villige til at fortælle om deres projekter, ligesom de gerne gik ind i samtaler om andre muligheder. Eksempelvis talte jeg med en pigegruppe, der var ved at designe et dobbeltsidet brædspil, designet efter sommerhusstemning med solnedgang. "Kunne man inkorporere spil om pligterne i sommerhuset?" Det grinte de af, men gennemførte det ikke.

En pige arbejdede med en notesbog, hun havde selv lavet papir og skulle nu til at samle bogen og lave et omslag. Det så ud til at blive et rigtig fint produkt.

Det har som nævnt været mit første år som tilsynsførende, og jeg var optaget at komme ind og se de traditionelle fag. Først sent blev jeg opmærksom på de specielle fag, der er på skolens skema: Oure Friskole i

verden, Teknologi og digital dannelse og Forpligtende fællesskab. Der vil jeg starte næste år!

Skårup 13. juni 2022

Carsten Oxenvad